

A MAB FvB 14/2010. számú határozata

Az *Semmelweis Egyetem* (a továbbiakban: Egyetem) rektora 2010. november 10-én kelt levelében felülvizsgálati kérelmet nyújtott be az Oktatási Hivatalhoz (a továbbiakban: OH) az Egyetem *mentálhigiénés közösség- és kapcsolatépítő* mesterképzési szak **létesítési** kérelme tárgyában készült – a MAB 2009/7/XII/29. számú határozatával meghozott – elutasító szakértői véleményével szemben. Az OH 2009. december 4-én kelt és a MAB Titkársághoz 2009. december 11-én érkezett átiratában a MAB Felülvizsgálati Bizottságát (a továbbiakban: MAB FvB) kérte fel az ügyben újabb szakértői vélemény adására.

Szakértői vélemény

A szakértői véleményben *dőlt* betűvel szedjük a MAB eredeti elutasító határozatának megfelelő szövegrészét, álló betűvel a felülvizsgálati kérelem megfelelő szövegrészét, s **félkövérrel** az új szakértői vélemény szövegét.

A MAB nem támogató határozatában megállapította: „*A szak létesítése szakmailag nem indokolt. Egyrészt a képzés olyan területet céloz meg, amelynek egyes elemei már léteznek - és lényegesen szélesebb elméleti háttérbázison – nagyrészt azokban az alap- és mesterszakokban, amelyeket bemenetnek feltételez a tervezet, Az ismert, és szakmailag már hasznosnak bizonyult szakok kielégítik a felsorolt munkaköri és munkahelyi igényeket.*”

Az egyetem a felülvizsgálati kérelemben erre a következőképpen reagált: „a jelenlegi rokon szakok bizonyos szférákat nem látnak el adekvát módon, illetve bemeneti követelményeik nem teszik lehetővé, hogy az említett szférákban (mindenekelőtt az egészségügyi és a hittudományi alapképzési vagy akár mesterképzési szakokon) végzettek bekerüljenek a határozatban említett rokonszakmák mesterszintű képzéseibe, és tanulmányaikat ezen diploma folytatásaként akár PhD fokozat megszerzésével zárják le.”

Ennek az elemnek két részmozzanata van. Az egyik a rokonszakmák önvédelmével kapcsolatos. A pszichológus szakmának igen fontos, az Európai Pszichológiai Társaságok Szövetsége (EFPA) által kidolgozott sztenderdje, hogy pszichológusnak az Európai Pszichológus Diploma konvenció értelmében az tekinthető, aki összesen 10 féléves pszichológusi képzésben és egy éves felügyelt szakmai gyakorlatban részesül (<http://www.efpa.eu/europsy/what-is-europsy>). A magyar szakmai közösség csatlakozott ezekhez az elvekhez a Bologna-típusú pszichológusképzés rendszerének kialakításában, s a MAB ennek megfelelő alapszak és mesterszak rendszert fogadott el a pszichológiában.

Kétségtelen, hogy ebbe a rendszerbe az egészségügyi és hittudományi alapképzésről nincsen bemenet. Ugyanakkor több egyetem nyújt lehetőséget levelező alapképzésre, 2009-ben 811-en jelentkeztek erre a tagozatra. (Ld.

http://www.felvi.hu/felsooktatasi_muhely/kutatasok_rangsorok/jelentkezo_k/pszichologia?printMode=true.)

Ez a megoldás módot ad egyéb alapképzési szakon végzettek számára teljes pszichológusi kompetencia megszerzésére.

A másik mozzanat a PhD fokozat. Itt a kapu nyitva áll lényegében minden mesterszakot végzett számára. A magyarországi 4 pszichológia PhD-t adó képzőhelyen – BME, DE, ELTE, PTE – számos más diplomával, illetve mesterfokozattal rendelkező pályázó szerez PhD fokozatot pszichológiából, anélkül, hogy pszichológussá válna.

A doktori fokozat ugyanis itt sem jelenti a megfelelő szakképzettség meglétét, s ezért megszerzése nem jelent kilépést a szakképzési rendszer szigorú kívánalmaiból.

A MAB nem támogató határozatában megállapította: *”Az ilyen jellegű szakemberek speciális feladatokra való felkészítése nem kifejezetten graduális képzési cél, sokkal inkább elképzelhető a posztgraduális, szakirányú továbbképzésben, amellyel a meglévő és elmélyült szaktudást lehetne ezzel a speciális területtel gazdagítani. A magyar segítő szakmai munkaerő piac jelenleg is nagyon szűk: jól képzett szakemberek is nehezen tudnak érvényesülni.”*

Az egyetem a felülvizsgálati kérelemben erre a következőképpen reagált: „Szociális munka hallgatóink elhelyezkedési adatai és a képzéseinkre és a képzéseinkre érkező jelentkezések újabb számadatai alapján – ... véleményünk eltér a MAB határozatától ... (következő oldalon) következtetés, hogy a MAB minket érintő aktuális határozata a közösség és kapcsolatépítő mesterszak helyett posztgraduális, szakirányú továbbképzést javasol – ellentétben a két korábbi döntéssel”.

A MAB újabb szakértői mérlegelése szerint a segítő szakmák létező „piaca” valóban gondokat jelent. Ezen a helyzeten nem segítene új mesterszakok létesítése. Legnagyobb sajnálatunkra ez eddigi javaslatokat újabbal egészítjük ki. A közösség- és kapcsolatépítő mesterszak létesítése helyett a javaslattevők azt is megfontolhatnák, hogy szakirányokat javasolnak a szociális munka, illetve a pszichológia mesterképzésben. Ez természetesen felveti a bemenet kérdését, azonban a fentebb említett levelező formák meglétével megoldható lenne. Egy ilyen megoldás azt is biztosítaná, hogy a segítő szakmákban az egyházi háttérű és indulású kollégák teljes kompetenciával jelenjenek meg, s nem mint nem teljes értékű szereplők.

A MAB nem támogató határozatában megállapította: *„A tervezet az iskolákban hasznos szakemberként tünteti fel a leendő végzett hallgatókat. Az általuk végezhető közösségépítő feladat ugyanakkor a klasszikus iskolapszichológusi tevékenység része.”*

Az egyetem a felülvizsgálati kérelemben erre a következőképpen reagált: „ (a) Az iskolapszichológusi hálózat kiépítetlen; (b) az iskolapszichológus egyéni és nem közösségi tevékenységre specializálódik, s a javaslat más területekre is kiterjed”.

Az utóbbi mozzanatot a MAB FvB nem vitatja. Ugyanakkor maga az iskolapszichológusi hálózat és az iskolapszichológusi tevékenység jellege összetett kérdés. A hálózat bővítése anyagi kérdés, s ebben éppen az egyházi fenntartású iskolák is sokat tehetnének. A stabilizált iskolapszichológusi munka mellett pedig a közösségi mozzanat ugyanúgy előtérbe kerül.

Mivel itt az úttörő KKK javaslatban fontos társadalmi igényről van szó, felvetjük a javaslattevők számára, hogy fontolják meg a kínált alternatívákat.

Ugyanakkor magát a **mentálhigiénés közösség- és kapcsolatépítő** mesterképzési szak **létesítését** a fenti indokok alapján a MAB FvB **nem támogatja**.

Budapest, 2010. április 1.

Szekeres Júlia
a MAB FVB elnöke